

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 15CoP/25/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4423201804
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Patrícia Železníková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4423201804.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Patrície Železníkovej a členiek senátu Mgr. Aleny Čakváriovej a JUDr. Blanky Podmajerskej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: A. A., nar. XX.X.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, so sídlom F. Kapisztóryho 1, 940 36 Nové Zámky, dieťa rodičov: B. A., nar. XX.X.XXXX, trvalý pobyt XXX XX C. D., toho času XXX XX C. D., E. F. XX, a G. H., nar. XX.X.XXXX, bytom XXX XX I., E. X/X, toho času Ústav na výkon trestu odňatia slobody Železovce, Veľký Dvor 12, 937 01 Železovce, o návrhu matky na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky, č.k. 11P/73/2023-47 zo dňa 08.09.2023 takto

rozhodol:

- Rozsudok súdu prvej inštancie výrok I. v časti určenia výživného a súvisiaci výrok III. o zročnom výživnom p o t v r d z u j e.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zveril maloleté dieťa A. A., nar. XX.X.XXXX, (ďalej len „maloletý“) do osobnej starostlivosti matky, otcovi určil povinnosť platiť výživné na maloletého vo výške 50 eur mesačne od 03.05.2023 do 15. dňa v mesiaci k rukám matky (výrok I.), zastupovanie maloletého a správu jeho majetku ponechal v dispozícii oboch rodičov (výrok II.), zročné výživné na maloletého za obdobie od 03.05.2023 do 31.08.2023 vo výške 200 eur povolil otcovi splácať po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným až do vyrovnania, pod stratou výhody splátok, od vykonateľnosti rozsudku (výrok III.), o trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok IV.).

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie právne odôvodnil § 28 ods. 1, 2, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1, 2, 4, 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1, zákona č. 36/2005 Z.z. (ďalej len „Zákon o rodine“), a tým, že na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru o dôvodnosti návrhu matky. Maloletého zveril do osobnej starostlivosti matke, ktorá sa o neho riadne stará a rozhodol, že zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok budú obaja rodičia, otázky, ktoré v konaní medzi rodičmi sporné neboli. Uviedol, že výšku výživného na maloletého určil aj napriek výkonu trestu bez pracovného zaradenia otca. Dôvodil, že táto skutková okolnosť nemôže mať za následok určenie len minimálneho výživného (aktuálne vo výške 36,83 eura mesačne), keď súčasné obmedzenie otca, ho nezbavuje zodpovednosti za výživu maloletého. Vychádzal z potenciality príjmu otca, ktorý bol pred nástupom do väzby zamestnaný v spol. J. K. L. I., s príjmom cca 800 eur, a do väzby a následne výkonu trestu sa dostal vlastným zavineným konaním. Súd prvej inštancie, preto pri určení výšky výživného vychádzal z posledného príjmu otca. Na strane matky mal za preukázané, že po ukončení rodičovskej dovolenky v 3/2023 je nezamestnaná, vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie a poberá rodinné prídavky na tri deti vo výške 180 eur mesačne. Je nemajetná a s maloletými deťmi býva u svojich rodičov. Prihliadol aj

na ďalšiu vyživovaciu povinnosť matky k maloletému H. K., nar. XX.XX.XXXX, a k spoločnému dieťaťu rodičov k maloletej M. A., nar. XX.XX.XXXX, ktorá bola rozsudkom Okresného súdu Nové Zámky č.k. 11P/15/2014-13 zo dňa 29.04.2014 schválenou dohodou rodičov zverená do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na jej výživu 50 eur mesačne. Na strane maloletého (vo veku 3 roky), mal za preukázané, že jeho náklady sú bežné, na materskú školu 10 eur, stravu 50 eur, oblečenie a hygienické potreby 30 eur. Uzavrel, že určená výška výživného spolu s vyživovacou povinnosťou zo strany matky a rodinnými prídavkami, dostatočne pokrývajú aktuálne odôvodnené potreby maloletého. Povinnosť platiť výživné určil od podania návrhu a zročné výživné za obdobie od 03.05.2023 do 31.08.2023 vo výške 200 eur (50 eur x 4 mesiace), povolil otcovi splácať v splátkach podľa § 232 ods. 4 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej CSP), keď príjem otca ani jeho majetkové pomery mu neumožňujú zročné výživné zaplatiť naraz. O trovách konania rozhodol podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej CMP).

3. Proti rozsudku v časti o výživnom na maloletého podal odvolanie otec (výroky I. a III.). Nesúhlasil s určenou výškou výživného z dôvodu, že je vo výkone trestu odňatia slobody a nemá dostatočný príjem. Uviedol, že na maloletého môže platiť 20 eur mesačne a viac bude prispievať vtedy, keď si po prepustení nájde prácu.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť.

5. Odvolací súd preskúmal vec, v ktorej nie je viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi podľa § 65 a § 66, CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa 378 ods. 1, § 385 ods. 1, § 219 ods. 1, CSP, s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 219 ods. 3 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

6. Odvolací súd podrobil odvolaciemu prieskumu rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaním napadnutom rozsahu. V danom prípade podal odvolanie otec len proti výroku I. v časti o výživnom na maloletého a súvisiacom výroku III. o zročnom výživnom.

7. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Ako prvoradé konštatuje, že v postupe súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady týkajúce sa procesných podmienok, na ktoré je z úradnej povinnosti povinný prihliadať (§ 2 ods.1 CMP, § 380 ods. 2 CSP).

9. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav veci, keď vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností z hľadiska posúdenia výšky výživného na maloleté dieťa, výsledky vykonaného dokazovania správne zhodnotil a na ich základe dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. Odvolací súd sa v celom rozsahu po skutkovej a právnej stránke stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, v ktorom súd prvej inštancie vo vzťahu k otázke určenia výšky výživného na maloletého dostatočne zodpovedal na v konaní nastolené otázky majúce pri rozhodovaní podstatný význam, v rozhodnutí sa náležite vypořiadal i s podstatnými vyjadreniami účastníkov konania prezentovanými v konaní pred súdom prvej inštancie a nepovažuje za potrebné dôvody už vyslovené opakovať (§ 387 ods. 2 CSP). Rozhodnutie súdu prvej inštancie je postačujúce, spĺňajúce podmienky § 220 ods. 2 CSP. V odvolaní neboli uvedené žiadne nové skutočnosti, ktoré by súd prvej inštancie nevzal do úvahy, a ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré ako správne poukazuje. Len v záujme vypořiadania sa s odvolacími námietkami otca dodáva nasledovné.

11. Výživným sa rozumie náklady na uspokojovanie všetkých životných potrieb toho, komu je poskytované v súvislosti s jeho všestranným rozvojom, tak po stránke fyzickej, ako aj po stránke duševnej. Rozsah nákladov na úhradu životných potrieb osoby odkázanej na výživné je rôzna, a

to vzhľadom na vek, zdravotný stav, ale aj vzhľadom na nadanie (schopnosti) tejto osoby, spôsob prípravy na jej budúce povolanie a pod. V zmysle vyššie uvedených zákonných ustanovení, základom pre hodnotenie schopností a možností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu, je zistenie ich skutočných príjmov, ale aj podkladov odôvodňujúcich záver, že tento dosahovaný príjem zodpovedá ich telesným a duševným schopnostiam, skúsenostiam v plnení pracovných povinností, ako aj miestnym, lokálnym možnostiam ich uplatnenia a závisí aj od zisťovania ich celkových majetkových pomerov v širšom slova zmysle. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti má súd vychádzať jednak zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa; rozsah, ktorých je rôznych vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy dieťaťa; a vychádza zároveň aj z reálnych možností a schopností rodičov dieťaťa plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Medzi týmito dvoma kritériami, t.j. medzi odôvodnenými potrebami dieťaťa a reálnymi schopnosťami a možnostami rodičov platí zásada priamej úmernosti, ktorá je plne v súlade s normatívnou zásadou, že dieťa má právo žiť na takej úrovni, na akej žijú jeho rodičia. Odôvodnenými potrebami sú aj také potreby, ktoré nie sú celkom bežné, ale zároveň sú pre vývoj dieťaťa prospešné, napr. rekreačné, kultúrne, vo vyššej miere zmierňujúce zdravotný hendikep a pod. Rozsah odôvodnených potrieb osoby odkázanej na výživné, je teda súčasne závislý od reálnych schopností a možností osôb povinných poskytovať výživné, t.j. od ich zárobkových schopností a možností, počtu ich celkových vyživovacích povinností a pod.

12. Pokiaľ ide o odvolaním napadnutý výrok rozsudku súdu prvej inštancie o výživnom na maloletého, jeho správnosť, ako aj vykonané dokazovanie súdom prvej inštancie odvolací súd vyhodnotil ako vecne a právne správne. Aj podľa názoru odvolacieho súdu určená výška výživného zodpovedá v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako odôvodneným potrebám maloletého a jeho veku, tak aj zisteným zárobkovým a majetkovým pomerom rodičov, ich možnostiam a schopnostiam, v zmysle kritérií rozhodných pre určovanie výživného na maloleté deti (§ 62 ods. 1 až 5 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine). Pri určení výšky výživného do tejto súd prvej inštancie správne premietol aj ďalšie rozhodujúce skutočnosti a to počet vyživovacích povinností rodičov, ako aj výlučný výkon osobnej starostlivosti matky o maloletého. Odvolací súd poznamenáva, že vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem, môže byť plnená osobnou starostlivosťou, alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť, rodič, ktorý sa o dieťa stará osobne, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení (bývanie, strava, nákup ošatenia a zabezpečenie zdravotnej starostlivosti) a osobnou starostlivosťou a rodič, ktorý sa o dieťa nestará, prispieva na jeho výživu výživným určeným súdom. Výška výživného bola súdom prvej inštancie správne ustálená nielen s ohľadom na možnosti a schopnosti rodičov, ale aj s ohľadom na vek a náklady na odôvodnené potreby maloletého. Správne súd prvej inštancie vo vzťahu k otcovi vychádzal jednak zo skutkových okolností zistených dokazovaním a jeho súčasné zárobkové možnosti a schopnosti vyhodnotil z pohľadu potenciality jeho príjmov. Nedôvodná je námietka otca, že súd prvej inštancie nezohľadnil okolnosť a to jeho výkon trestu odňatia slobody. V tejto súvislosti treba uviesť, že túto svoju nepriaznivú finančnú situáciu si spôsobil vlastným zavinením tým, že sa dopustil trestnej činnosti, za čo bol odsúdený a bol mu uložený trest odňatia slobody. Skutočnosť, že otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody z dôvodu spáchania úmyselného trestného činu, čím týmto úmyselným protiprávnym konaním, t.j. zo subjektívnych dôvodov na strane otca došlo tiež k strate jeho potenciálnych príjmov, bolo dôvodné posúdiť v súlade s § 75 ods. 1 Zákona o rodine. To znamená, že na reálne zárobkové možnosti súd neprihliada, ak otec v dôsledku vlastného zavinenia si znemožní dosahovanie príjmov (v širšom ponímaní vzdá sa výhodnejšieho zamestnania, resp. majetkového prospechu), napr. tým, že si odpykáva trest odňatia slobody za trestný čin. Ak by súd prihliadol na aktuálny stav otca, musel by konštatovať, že ak výživou povinný subjekt nepracuje, reálne nemá možnosti, resp. príjem na to, aby si plnil vyživovaciu povinnosť, preto nemusí platiť výživné nad rámec nevyhnutnej miery. Takýto postup by bol však v príkrom rozpore so záujmami maloletých detí a bol by neakceptovateľný. Práve na takúto situáciu sa vzťahuje princíp potenciality uplatňovaný v otázkach výživného, t.j. vychádza sa z toho, aký príjem by mohol rodič dosahovať, keby sa nevyhýbal práci, resp. keby sa spáchaním trestného činu nevytlúčil z účasti na trhu práce. Výživné navrhované otcom v jeho odvolaní nedosahuje ani zákonom stanovenú minimálnu výšku výživného podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine. Napokon odvolací súd prisvedčuje rozhodnutiu súdu prvej inštancie aj v časti určenia obdobia priznania výživného na maloletého a vyčíslenia zročného výživného.

13. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti výroku I. o určení výšky výživného na maloletého a súvisiaci výrok III. o zročnom výživnom potvrdil podľa § 387 o.s.a.1 CSP.

14. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 CMP.

15. Odvolací súd prijal rozhodnutie jednomyseľne, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).